

ORGANIZÁCIE VÝROBCOV A SPOLOČNÁ ORGANIZÁCIA TRHU S PRODUKTMI RYBÁRSTVA

Spoločná organizácia trhu (SOT) s produktmi rybolovu a akvakultúry bola prvou zložkou spoločnej rybárskej politiky (SRP). Priestor na jej pôsobenie sa v situácii nedávnej krízy v rybárstve považoval za obmedzený vzhľadom na charakter jej intervenčných mechanizmov a obmedzené finančné prostriedky, ktoré boli na ne pridelené, čo viedlo ku komplexnej reforme, ktorou sa stanovili nové základy pre spoločnú organizáciu trhu a celej spoločnej rybárskej politiky od roku 2014. Zrevidovaná SOT zlepšuje dohľad nad trhom, bezpečnosť potravín a informovanie spotrebiteľov, pričom podporuje rozvoj uvádzania regionálnych produktov na trh.

PRÁVNY ZÁKLAD

Články 42 a 43 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000.

CIELE

SOT s produktmi rybného hospodárstva a akvakultúry zabezpečuje systém cien a intervencií v záujme regulácie trhu Únie s produktmi rybárstva. Jej ciele sú:

- napraviť najnegatívnejšie vplyvy nerovnováhy medzi ponukou a dopytom,
- stabilizovať ceny s cieľom zaručiť rybárom minimálnu úroveň príjmu,
- podporovať všeobecnú konkurencieschopnosť rybárskej flotily Únie na svetových trhoch.

Nástrojmi SOT sú:

- sťahovanie produktov z trhu Únie,
- operácie prevodu,
- nezávislé sťahovanie produktov z trhu a prevody uskutočnené organizáciami výrobcov vrátane paušálnych kompenzácií a prémiei,
- súkromné skladovanie,
- osobitné opatrenia pre tuniaky.

Všetky tieto mechanizmy sú zamerané na organizácie výrobcov (OV), z ktorých väčšina sa nachádza v siedmich členských štátoch: v Španielsku, Taliansku, vo Francúzsku, v Spojenom kráľovstve, Nemecku, Portugalsku a Holandsku. Tieto organizácie fungujú najmä na úrovni miestnych rybárstiev a v menšej miere v odvetviach pobrežného rybolovu a akvakultúry. Ich cieľom je zvyšovať svojím výrobkom odbyt. Na splnenie tohto cieľa môžu podniknúť napríklad tieto opatrenia:

- plánovať výrobu a harmonizovať ju s dopytom, najmä zavedením plánov výlovu,
- podporovať koncentráciu ponuky,
- stabilizovať ceny,
- presadzovať metódy, ktoré umožňujú udržateľný rybolov.

Prostriedky určené na intervencie sa neustále znižujú, a to najmä z dôvodu poklesu výdavkov na kompenzácie operačných programov a sťahovanie produktov z trhu Únie, čo sú jedny z najčastejšie používaných intervenčných mechanizmov. Pokiaľ ide o výšku výdavkov, na prvom mieste sú operácie prevodu, ktoré nahradili sťahovanie produktov z trhu Únie.

Stav zdrojov a nárast cien palivových hmôt môže obmedziť krátkodobé využívanie intervencií SOT. Štyri členské štáty, ktoré najviac využívajú nástroje SOT, sú Francúzsko, Španielsko, Portugalsko a Írsko. Využívanie nástrojov SOT má v prvých troch štátoch stúpajúcu tendenciu, ale klesajúcu v Írsku. Ďalšie členské štáty – Spojené kráľovstvo, Dánsko, Nemecko, Švédsko, Taliansko a Belgicko – tiež využívajú intervencie SOT, ale ich výdavky sú podstatne nižšie ako v predchádzajúcich štyroch štátoch.

Skupiny, do ktorých patria zástupcovia odvetví výroby, spracovania a uvádzania na trh, môžu požiadať členské štáty o uznanie za medziodvetvové organizácie, aby tak podporili rozvoj odvetvia rybárstva. Toto uznanie môže udeliť členský štát pod dohľadom Komisie. V súčasnosti existujú len štyri uznané medziodvetvové organizácie, ktoré fungujú na úrovni členských štátov: Comité Interprofessionnel des Produits de l'Aquaculture, C.I.P.A. (Francúzsko), INTERATÚN (Španielsko), AQUAPISCIS (Španielsko) a O.I. FILIERA ITTICA (Taliansko).

V rámci reformy spoločnej rybárskej politiky v roku 2014 sa považovalo za nevyhnutné uskutočniť hĺbkovú reformu SOT, na základe ktorej by trhov zamerané nástroje priamo alebo nepriamo prispievali k plneniu jej cieľov. Cieľom novej SOT, ako je navrhnutá v návrhu nariadenia o spoločnej organizácii trhov s výrobkami rybolovu a akvakultúry ([COM\(2011\)0416](#)), je v záujme vyriešenia otázky nadmerného lovu a neudržateľných postupov a odklonenia sa od výrobných stratégií vychádzajúcich výhradne z objemu podporiť:

- organizáciu odvetvia, pričom sa posilní postavenie organizácií výrobcov a ich spoločné riadenie prístupových práv, ako aj výrobné a marketingové činnosti ako kľúčové prvky na vykonávanie SRP,
- trhové opatrenia, ktoré zvyšujú rokovaciu silu výrobcov (v sektore rybolovu a akvakultúry), zlepšujú predpovedanie, prevenciu a riadenie krízy na trhu a podporujú transparentnosť a efektívnosť trhu,

- spoločné obchodné normy, ktoré stanovujú štandardné charakteristické črty produktov rybolovu predávaných v EÚ a uplatňujú sa v súlade s opatreniami na zachovanie zdrojov rybolovu, pričom ich cieľom je podpora transparentného vnútorného trhu dodávajúceho kvalitné produkty,
- trhové stimuly a kompenzácie za udržateľné postupy, partnerstvá pre udržateľnú produkciu, nákup a spotrebu, certifikáciu (environmentálne značky), propagáciu a informovanie spotrebiteľov,
- dodatočné trhové opatrenia týkajúce sa odhodnených úlovkov,
- informácie o trhu: Komisia zriadila Európske stredisko pre monitorovanie trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry s cieľom prispieť k transparentnosti a účinnosti trhu.

PRODUCENTI PÔSOBIACI V RÁMCI MALOOBJEMOVÉHO RYBOLOVU

Vymedzenie pojmu maloobjemový pobrežný rybolov z pohľadu EÚ^[1] sa vzťahuje na plavidlá s celkovou dĺžkou menšou ako 12 metrov, ktorých rybolovná činnosť je obmedzená na menej ako 24 hodín denne a ktoré nepoužívajú vlečený rybársky výstroj.

V roku 2013 existovalo v 17 členských štátoch EÚ 232 organizácií producentov, z ktorých 188 tvorili organizácie rybárov v rámci maloobjemového rybolovu. Najviac organizácií producentov v rámci maloobjemového rybolovu sa nachádzalo v Taliansku (39), Španielsku (33), vo Francúzsku (24) a v Spojenom kráľovstve (21). Zrevidovaná SOT predstavuje pre producentov v rámci maloobjemového rybolovu veľkú príležitosť získať lepší prístup na trh a úspešne konkurovať dovážaným produktom alebo produktom priemyselného rybolovu. V rámci cieľov a štruktúry SOT by sa mohli zrealizovať viaceré opatrenia, ako napríklad vytvorenie štatistickej databázy týkajúcej sa maloobjemového rybolovu v EÚ, zriadenie a nepretržitá podpora marketingových združení, vytvorenie loga maloobjemového rybolovu, stanovenie kritérií pre nábor rybárov v rámci maloobjemového rybolovu, ako aj osobitné označovanie a propagačné kampane, pokiaľ ide o produkty maloobjemového rybolovu. V konečnom dôsledku, cieľom je poskytnúť spotrebiteľom príležitosť kupovať čerstvé, bezpečné a udržateľné produkty a zaručiť miestnym rybárom pôsobiacim v rámci maloobjemového rybolovu prijateľný príjem.

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Spoločne s následným prijatím reformovaného základného nariadenia o spoločnej rybárskej politike a novým Európskym námorným a rybárskym fondom predstavuje systém SOT základný kameň najnovšej reformy európskeho odvetvia rybolovu.

Na právny akt o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry sa vzťahuje riadny legislatívny postup, čo znamená, že jeho prijatie je v spoločnej právomoci Rady a Parlamentu.

---

[1]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, článok 3 ods. 2 bod 14, Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 1.

Právne znenie tohto aktu odkazuje na viacero delegovaných a vykonávacích aktov^[2]. Dané akty tvoria sekundárne právne predpisy^[3], ktoré sú potrebné na uplatňovanie základného právneho predpisu. Komisia ako hlavný orgán výkonnej moci EÚ má právomoc tento akt prijať, zatiaľ čo Parlament a Rada ako spoluzákonodarcovia majú právomoc kontrolovať^[4] sekundárne právne predpisy na základe ich čítania základného právneho predpisu. Komisia predloží Parlamentu a Rade správu o výsledkoch uplatňovania nariadenia o SOT do konca roku 2022.

Výskum pre výbor PECH:

- štúdia GR IPOL z 15. apríla 2016 s názvom Trhy maloobjemového rybolovu: hodnotový reťazec, propagácia a označovanie^[5],
- štúdia GR IPOL zo 16. septembra 2013 s názvom Súlad dovážaných produktov rybolovu a akvakultúry s právnymi predpismi EÚ^[6],
- informačný dokument knižnice Európskeho parlamentu zo 7. septembra 2012 s názvom Reforma spoločnej rybárskej politiky (SRP)^[7].

Parlament nedávno prijal dve uznesenia týkajúce sa tejto oblasti:

- uznesenie z 29. mája 2018 o optimalizácii hodnotového reťazca v odvetví rybárstva v EÚ^[8],
- uznesenie z 30. mája 2018 o vykonávaní kontrolných opatrení na dosiahnutie zhody produktov rybárstva s kritériami prístupu na trh EÚ^[9].

Priit Ojamaa
05/2019

---

[2]Právne akty Európskej únie, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM:ai0032>.

[3]https://ec.europa.eu/info/amending-and-supplementary-acts-0_en.

[4]Účinnější tvorba právnych predpisov: otázky a odpovede týkajúce sa nových delegovaných aktov, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=en&type=IM-PRESS&reference=20100323BKG71187>.

[5]http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/573443/IPOL_STU%282016%29573443_EN.pdf.

[6]http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/513968/IPOL-PECH_ET%282013%29513968_EN.pdf.

[7]http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2012/120339/LDM_BRI%282012%29120339_REV1_EN.pdf.

[8]Priaté texty, [P8_TA\(2018\)0210](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2018/513968/IPOL-PECH_ET%282018%29513968_EN.pdf).

[9]Priaté texty, [P8_TA\(2018\)0223](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2018/513968/IPOL-PECH_ET%282018%29513968_EN.pdf).

